

Sprawozdanie

Komisji gminnej o petycyi Rady miejskiej krakowskiej w sprawie wydania ustawy krajowej, stanowiącej przedłużenie na rok jeden czasu urzędowania Radców miejskich w r. 1893 do Rady miejskiej krakowskiej wybranych, niemniej Radców przez Radę miejską przybranych w myśl §. 21. statutu tymczasowego dla miasta Krakowa z 1. kwietnia 1866.

Wysoki Sejmie!

Wskutek wejścia w życie ustawy państwowej z 25. października 1896 r. l. 220 dz. u. p., zmieniającej od r. 1898 począwszy system podatków osobistych, na których w znacznej części według §. 22. lit. b), c) i h) obecnie obowiązującego statutu gminnego miasta Krakowa prawo wyboru do Rady miejskiej jest oparte, znalazła się Rada miejska stoł. król. miasta Krakowa w trudnem bardzo położeniu.

Z dniem bowiem 15. sierpnia r. 1899 kończy się sześćoletnie urzędowanie i gasną mandaty tych Radców miejskich, którzy wybrani zostali w r. 1893, tudzież tych Radców, którzy w myśl §. 21. obowiązującego statutu w ostatniem trzyleciu w miejsce Radców ubyłych przez śmierć, rezygnację lub utratę urzędu, do pełnienia obowiązków radzieckich zostali powołani.

Celem wyboru tych Radców, t. j. celem odnowienia połowy Rady miejskiej, muszą być według postanowień statutu spisy wyborców przez Magistrat tak wcześnie ułożone, aby wybory odbyć się mogły przed wygaśnięciem mandatów ustępujących Radców, t. j. przed 15. sierpnia r. 1899, a uwzględniając stosunki miejscowe i wyjazd wielu wyborców Koła I. na wakacje, jak się to dotychczas praktykowało, w ciągu miesiąca czerwca b. r.

Legalną podstawą do ułożenia spisu wyborców i do przedsięwzięcia wyborów może być tylko obecnie obowiązujący statut, mianowicie §§. 22, 32—35, z których pierwszy określa prawo wyboru, dalsze zaś sposób rozdziału wyborców na trzy Koła wyborcze i po dwa oddziały drugiego i trzeciego Koła.

Zmiana systemu podatkowego nie pozwala jednak na zastosowanie tych postanowień, a nawet do stosowania analogii nie ma żadnej podstawy prawnej i co najwyżej możnaby ułożyć listę wyborców Koła II., t. j. właścicieli i dożywotników nieruchomości, o których mówi §. 22. statutu pod literą a).

Do Koła I., t. z. inteligencji należą obecnie prócz wyborców, którym prawo wyborcze nadane jest bez względu na opłacane podatki li tylko z tytułu wyższego wykształcenia także według §. 22. lit. c) ci, którzy z jakichkolwiek innych tytułów (t. j. nie z zatrudnienia podatkowi zarobkowemu podlegającego) od roku przynajmniej 15 zł. podatku dochodowego bez dodatków opłacają. Podstawą wyborczą był tutaj były podatek dochodowy zaprowadzony cesarskim patentem z 29. października r. 1849, mianowicie podatek II. i III. klasy.

Na tej podstawie umieszczano w listach wyborczych małą stosunkowo liczbę osób, mianowicie urzędników zakładów prywatnych i niektórych kapitalistów.

Według n. p. ostatniej listy wyborczej z r. 1896 było na 2.042 wyborców Koła I. tylko 35 osób umieszczonych na podstawie opłacanego podatku dochodowego, te osoby zatem na charakter Koła tego, jako Koła inteligencji, żadnego nie wywierały wpływu.

Gdy jednak według artykułu II. nowej ustawy podatkowej z 25. października r. 1896 dawny podatek dochodowy został zniesionym, a natomiast wprowadzono nowe podatki, t. j. osobisto-dochodowy, pensyjny i rentowy, które zupełnie odmienny mają charakter, okazało się niemożliwym, by te podatki przyjąć jako zastępujące dawniejszy podatek dochodowy i wprowadzić na listę wyborczą wprost osoby opłacające najmniej 15 zł. podatku osobisto-dochodowego, lub rentowego.

Okazało się to niemożliwym już z tego powodu, że przy wymiarze podatku osobisto-dochodowego nie ma wcale stopy podatkowej 15 zł., a w drodze administracyjnej nie podobna oznaczyć tej stopy, która dawniejsze 15 zł. miałyby zastąpić, bo prawo wyborcze tylko w drodze ustawodawczej może być zmienione.

A gdyby nawet chciano zastąpić samowolnie w drodze administracyjnej podstawę dawnych podatków, podatkami nowymi i gdyby przyjęto minimum podatkowe, uprawniające do głosu w I. Kole na 14 zł. rocznie, to przybyłoby do Koła I. 2.706 wyborców opłacających więcej niż 14 zł. podatku osobisto-dochodowego, oraz 122 podatku rentowego, czyli razem przybyłoby mogło 2.828 wyborców, a to na tej podstawie, że według §. 36. statutu wolno bez żadnego ograniczenia każdemu wyborcy mającemu prawo głosowania także w innym Kole wyborczem żądać przeniesienia do Koła I. w drodze reklamacji. W takim zaś razie charakter tego Koła, w którym przy ostatnich wyborach w r. 1896 na 2.007 wyborców tylko 35 głosowało z tytułu opłaconych podatków, zmieniłby się zupełnie wbrew oczywistemu zamiarowi ustawodawców, gdyby zamiast tych 35, 2828 wyborców z tytułu podatku głosowało.

Zupełnie takie same trudności zachodzą z powodu odmiennej podstawy wymiaru nowego podatku powszechnego zarobkowego przy ułożeniu listy wyborczej Koła III. Wątpliwem jest mianowicie przedewszystkiem to, czy przy nowym podatku zarobkowym uwzględnić opust kontyngentowy, lub też przyjąć za podstawę prawa wyborczego wymierzony podatek zarobkowy bez opustu kontyngentowego.

Zważywszy zatem, że według obowiązującego statutu w dniu 15. sierpnia r. 1899 odbyłby się musiał wybór połowy członków Rady miejskiej krakowskiej, inaczej bowiem Rada nie mogłaby legalnie spełniać swych funkcji; zważywszy dalej, że z powodu zmiany ustaw podatkowych nie dadzą się legalne listy wyborcze ułożyć, a tem samem i legalnych wyborów przeprowadzić nie można; zważywszy wreszcie, że nowela ustawowa zmieniająca przepisy o wyborach do Rady miejskiej, nie da się w drodze ustawodawstwa krajowego tak szybko przeprowadzić, aby istniała pewność, że na podstawie tej noweli wybory jeszcze w r. 1899 mogłyby być przeprowadzone, Komisya widzi konieczność przejściowych zarządzeń ustawodawczych.

Na podstawie wyводу powyższego Komisya gminna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić następujący projekt ustawy:

U S T A W A

z dnia . . . . .

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, rozporządza co następuje:

§. 1.

Czas urzędowania Radców miejskich stoł. król. miasta Krakowa w r. 1893 do Rady miejskiej wybranych, jakoteż Radców przez Radę miejską w myśl §. 21. statutu tymczasowego dla miasta Krakowa z dnia 1. kwietnia 1866 l. 7. dz. u. kr. przybranych, przedłuża się na przeciąg jednego roku.

§. 2.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu ministrowi spraw wewnętrznych

Aby zaś naznaczyć wobec Rady miejskiej król. stoł. miasta Krakowa, że Wysoki Sejm rok tylko czasu Radzie miejskiej do uchwalenia projektu reformy statutu pozostawia i na uchwalenie dalszych przejściowych zarządzeń ustawodawczych na dalszy okres czasu nigdy się nie zgodzi, proponuje Komisya gminna uchwalenie następującej rezolucyi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, by na najbliższej sesyi przedłożył Sejmowi projekt reformy statutu stoł. król. miasta Krakowa.

Lwów, dnia 15. marca 1899.

Przewodniczący:

Jaworski.

Sprawozdawca:

Jan Hupka.

